

OBRTNIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjeništvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.—
posamezna številka . . . 1.50

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VI.

Ljubljana, dne 16. avgusta 1937.

Štev. 7

Več dela — manj govorjenja

Že nekako ukoreninila se je v naših obrtniških vrstah praksa, da se veliko govori, zelo malo pa dela. Često je to v obrtniških vrstah, da poedinci zelo veliko store z besedami, premalo pa z dejanji, čeprav bi to nekateri lahko storili, posebno še, ko so na odgovornih mestih pri krmilih obrtniškega broda. Samohvala in samolastni jaz sta že pri nas tako ukoreninjena, da brez tega ne moremo živeti in pri tem tudi največkrat ostane, kar je v glavnem vzrok našim neuspehom, ker mnogo govorimo — malo delamo. Nismo se še naučili, da iznešena misel ne postane sama dejstvo temveč, da je treba mnogo dela preje, predno pride do uresničenja.

Imamo veliko stalnih kritikov, ki v delu drugih vedno vidijo nekoristno, nepotrebno in nepomembno delo, kritizirajo delo najsibo pozitivno, najsibo negativno, ne store pa ničesar niti najmanjšega, da bi služili s svojim delom za primer ter pokazali kako bi bilo bolje in koristneje to ali ono stvar izvršiti.

Posebno mi Slovenci — slovenski obrtniki, ki se vedno trkamo na prsi imamo nekaj svojstvenega, in ne da nasprotniku enega pokreta žilica miru, da ne bi škodovali drugemu ko isti s svojim delom stvarno dokazuje uspeh, pa če tudi samo v okviru svoje organizacije ali pokreta. Gre tako daleč, kar imamo žal v naši najbližji preteklosti slučaj, da se je razpustilo organizacije, ki so dobro delovale in katerih grobokop so bili ljudje, ki so stalno govorili, še govore, stvarno pa za obrtništvo niso storili ničesar, kvečjemu škodo in odvzeli ugled kar si lahko predstavljamo, ker so nekateri taki ljudje celo prišli zopet samo radi govorjenja in kvasenja celo do odgovornih mest. Na odgovornih mestih se torej upošteva pri današnjem poredku časa ljudi, ki znajo veliko govoriti, ne upošteva pa se ljudi, ki dejansko dokazujejo s svojim delom kot mirni delavci pozitivne rezultate za koristi obrtništva. Pa tudi samohvala je lastnost ljudi, ki veliko govore, čeprav ne store ničesar in tako večkrat zavajajo celo široko javnost pred stvarnimi dejstvi. Tako se dela, obrtništvo to mirno gleda in se le čudimo, da sploh še more organizacija obrtništva tako eksistirati, kakor dejansko obstoja, če upoštevamo, da imamo mi slovenski obrtniki veliko število organizacij, res pravih skromnih, tihih in požrtvovalnih delavcev pa malo.

Razdvajajo nas poleg prednjega še najrazličnejši momenti, ki imajo izvor v umetno ustvarjenih in netenih plemenskih, verskih in pa tudi osebnih ter političnih

mržnjah, kar se kakor izgleda dogaja vse po določenem načrtu dirigiranem od združenih nasprotnikov obrtniškega stanu. Često slišimo krilatice enotnost, solidarnost, samozavest, toda to uporabljajo največ oni, ki samo govore, malo delajo, pa kljub temu s pomočjo najrazličnejših zvez uspejo, če tudi proti demokratično, proti volji obrtništva istega nasilno voditi in se tudi predstavljati kot predstavnike obrtništva. Vse to so posledice nepravilnega razumevanja dela za obrtništvo in da je temu tako moramo zopet priznati, da tiči vzrok v premali izobrazbi samozavesti, ker vse to mora biti privzgojeno s čutom obdelano pa bi bilo tudi elastično in dobro delujoče.

Polno imamo problemov pred seboj nerešenih, na vseh straneh se obrtnika tlači in razumljivo je to, ko nimamo pravih delavcev na obrtniškem terenu, temveč večino takih, ki so se dokopali do mest, niso pa zmožni in primerni zato, ker jim manjka kvalifikacije, katero terja današnji čas napredka in tehnike, da bi mogli držati enakopravno borbo in držati pravo sorazmerje med obrtniškim in drugimi stanovi.

Današnji čas zahteva slehernega obrtnika pri delu v obrtniški organizaciji in naj nikdo ne misli, da se bo brez njega prav tako lahko storilo, kajti vsak manjkajoči pomeni izgubo, če ne sodeluje. Vsi obrtniki se morajo danes bolj kot kdaj prej zavedati pomena organizacije in v isti sodelovati, široko polje je obrtniško in neobdelano, dela pa za vsakega dovolj. Tukaj ne more biti izgovora in tudi nikakih opravičil.

Skrajni čas je pravzaprav 12 ura, da se sleherni obrtnik zgane in opusti prazno besedičenje ter neumestno kritiko, temveč se mora prijeti posla za dobro svojega stanu in za napredek in uspeh obrtniškega pokreta, zato naj nikdo ne misli, da more biti posameznik pogrešljiv. Absolutno vsakdo je danes potreben in delo vsakega je dragoceno, pa naj si bo to najmanjši delavec in najmanj zapažen pri podrobnem delu. Čas je, da pustimo prazno besedičenje, tihih in vztrajnih delavcev se vedno išče, zato opustimo besedičenje pa se oprimimo dela. Tiste pa, ki imajo mnogo govoriti pustiti, da se izgovore, ker njihova dejanja na odgovornih mestih so dokazala, da stvarno niso ničesar storili, temveč samo govore. Od besed nismo še nikdar ničesar imeli, zato je skrajni čas, da preidemo k dejanjem, kar naj si tudi sleherni obrtnik zapomni, če hoče sebi in svojemu stanu dobro.

Kolodvorsko vprašanje v Ljubljani

V zadnjem času je široka javnost zelo razgibana z vprašanjem ureditve ljubljanskega kolodvora tako, da bi odgovarjal sodobnim potrebam in zahtevam, pa tudi prometu. Jedro tega vprašanja je v tem, ker je sedanje kolodvorsko omrežje v Ljubljani velika ovira za razvoj in razmah ljubljanskega mesta, saj je železniško omrežje v Ljubljani takorekoč zaprlo prehod iz enega dela mesta v drugega in ga dejansko loči v 4 samostojne dele.

Že pred več leti je bilo sproženo vprašanje ureditve tega, toda do realizacije ni prišlo, mesto pa se je medtem širilo, tako da je danes problem tega še težje reševati. V glavnem je železnica ovira cestnemu omrežju, saj Ljubljano veže in križa nekaj mednarodnih cest, katerim so vprav zapornice na Tyrševi in Celovski cesti v veliko oviro in zastoj. Poleg prednjega pa je tudi varnost ob sedanjem stanju stvari zelo ogrožena.

Da bi se premaknilo ureditev tega za Ljubljano zelo važnega vprašanja iz mrtve točke, se je pred nekaj časom osnoval pri Mestnem svetu ljubljanskem poseben odsek za rešitev in proučitev tega vprašanja, kasneje pa je bil ustanovljen še poseben akcijski odbor, ki prav marljivo dela in so v istem zastopniki vseh v poštev prihajajočih ustanov in korporacij ter organizacij, tako, da se more o sestavi akcijskega odbora računati tudi na uspeh, samo če bo ta naletel povsod na dobro in razumevanje. Poleg vprašanja samega kot takega je tudi vprašanje tehnične ureditve in izpeljave, ker obstojajo razne varijante, za poglobitev oziroma za nadvoz železnice in podvoz cestišč itd. Pred nekaj leti se je Inženjersko združenje v Ljubljani že bavilo s tem in so v Združenju tudi izdelali po vsestranski proučitvi in ugotovitvi dejanskega stanja ob sodelovanju nad 10 v poštev prihajajočih strokovnjakov, arhitektov, inženjerjev itd. takozvani „ing. Dimnikov načrt“, ki predvideva poglobitev železniškega omrežja v Ljubljani.

Da ne bi ta vprav za Ljubljano v gospodarskem pa tudi v tujem prometnem oziru velevažna akcija in vprašanje bilo samo trenutna zahteva, se je vršilo pred kratkim že več informativnih pa tudi manifestativnih sestankov na katerih so strokovnjaki ponazorjevali to aktualno stvar tudi s skicami in slikami. Eno takih zelo dobro obiskanih sestankov je priredilo Združenje trgovcev v Ljubljani na katerem je tehnično plat razložil g. ing. Dimnik oziroma način in pomen, kakor tudi rentabiliteto, oziroma stroške projekta po-

Posečajte obrtniško planinsko postojanko na Govejku pri Medvodah!

Zaščitne barve proti rji

Vsem industrijam, tovarnam, kov. obratom, pleskarjem itd. priporočamo **zanesljivo sredstvo** proti rji, pari, kislinam, vplivom vode itd.: **barve znamke „SIAL“.**

„SIAL“ D. D., BOROVNICA

Prodajno zastopstvo za Slovenijo:

MILAN D. ČESNIK, LJUBLJANA
SLOMŠKOVA ULICA ŠTEV. 12.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE IN VZORCE!

globitve. V gospodarskem pogledu pa sta tolmačila potrebo čimprejše ureditve kolodvorskega vprašanja zastopnik občine mestni svetnik g. prof. ing. Horvat, posebne zahteve po ureditvi tega vprašanja s strani gospodarstvenikov pa je iznesel predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin, katerega govor in jasno izrečena zahteva, da se mora tudi Sloveniji dati svoj

delež, ker pri železniških dohodkih tudi največ prispeva, zato smemo tudi odločno zahtevati, je pri udeležencih odjeknil razumljivo spontano.

Kolodvorsko vprašanje v Ljubljani mora biti s čimprejšnjo realizacijo rešeno s poglobitvijo, akcijski odbor pa naj dela po načrtani poti, vsa gospodarska in ostala javnost bo to akcijo gotovo podpirala.

Zavarovanje delavstva in nameščenstva za onemoglost, starost in smrt

Nova obremenitev za obrtništvo — delodajalce.

S 1. septembrom leta 1937. se prične izvajati zavarovanje za starost, onemoglost in smrt delojemalcev, kateremu niso zavezane osebe, ki bodo do omenjenega dne dopolnile 70. leto starosti; osebe, ki bodo prejemale 1. septembra od države, samoupravnih teles, iz fondov in naprav javnopravnega značaja ali od Pokojninskega zavoda rento vsaj v znesku 1500 Din na leto; osebe, ki so zavarovane pri Pokojninskem zavodu za nameščenstvo v Ljubljani.

O omenjenem zavarovanju je bilo že dalj časa govora, z tozadevno odredbo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje pa se uvaža v življenje s 1. septembrom t. l. Kakor je to zavarovanje potrebno za delavstvo in nameščenstvo, v kolikor ni slednje zavarovano že pri Pokojninskem zavodu, tako ne moremo razumeti, kako je bilo mogoče kratkoma delodajalcem predpisati pri že itak visokih bremenih, ki jih vplačuje v socialne svrhe za delojemalce, še v vseh mezdni razredih polovico odrejenega prispevka za novo zavarovanje, medtem ko odpade v 1. mezdni razredu plačilo prispevka v celoti na delodajalca.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je obvestil delodajalce o tem novem zavarovanju in izdal tozadevno tudi navodila, na kar tudi tem potom obrtništvo opozarjamo v izogib nepotrebnim stroškom in naknadnim ureditvam formalnosti. Kakšnih posebnih novih prijav za to zavarovanje delodajalcem ni potreba izpolniti, ker bo to storil Okrožni urad sam v lastnem delokrogu v kolikor pridejo delojemalci v posameznem obratu za to zavarovanje v poštev. Za nepopolne podatke pa bo posamezen delojemalec pozvan za točno izpolnitev.

Prispevki za to novo zavarovanje bodo predpisani s skupnim plačilnim nalogom od pristojnega OUZD, zato pa bodo tiskovine plačilnih nalogov tudi temu primerno preurejene, da bo posamezen delodajalec lahko kontroliral pravilnost predpisa.

Prispevek za zavarovanje za onemoglost, starost in smrt se mora plačevati po zavarovani mezdni znaša tedensko 18% zavarovane mezde. Prispevek znaša torej 3% dnevne zavarovane mezde. Tudi prispevke za zavarovanje za starost, onemoglost in smrt mora plačevati delodajalec, sme pa polovico prispevka odtegniti ob prvem izplačilu od delavčevega zaslužka, kasneje pa le ako še ni minil 1 mesec od dotičnega izplačila, če je prejemal delavec plačo na dan, ali na teden, odnosno nista minila 2 meseca, če je dobival nameščenec plačo ali mezdo mesečno. Važno je tudi, da se prispevki za starostno zavarovanje ne pobirajo za čas, dokler je zavarovanec zaradi bolezni za pridobitno delo nesposoben.

Po mezdni razredih znaša prispevek za zavarovanje za starost, onemoglost in smrt po spodnji tabeli.

Iz navedene razpredelnice se razvidi, da prispevki sicer niso veliki, posebno še če upoštevamo, da bo znašal povprečen mesečni prispevek za onemoglost, starost in smrt v delavskem zavarovanju Din 16.50; povprečni prispevek za rudarja znaša sedaj Din 53.—; in za zasebnega nameščenca Din 210.— na mesec.

Vsekakor pa se ne moremo znebiti občutka mi obrtniki, ki gotovo privoščimo to socialno malenkostno dobroto našemu pomožnemu osebju, da se je stvar naredila brez nas in preko nas, ne upoštevajoč naš današnji težak položaj, naše socialne prilike in pa materijalne. Saj je danes izmed gospodarstvenikov obrtnik oni, ki mora pod

vse mogočimi sankcijami točno in vestno izvrševati odredbe fiskalne in druge socialne dajatve, medtem ko se za nas kljub neštetim umestnim in sprejemljivim ter za narodno gospodarstvo in državo koristnim predlogom ne izvede ničesar v našo socialno in materialno zaščito, kakor tudi zaščito naših primitivnih pravic do obstoja.

Ob takih občutkih sprejemamo po odredbi tudi to novo obremenitev in ne moremo preko dejstva, da danes marsikje obrtnik izvršuje za vprav neverjetno nizke cene svoje izdelke in usluge samo zato, da se preživi in vsled tega je tudi razumeti, da je danes za veliko število obrtništva še tako mala obremenitev vprav krivična, ko ne uživamo sami v enaki meri zaščite najsibo v socialnem pogledu pa tudi v pogledu zakonite zaščite plačila izdelkov.

Upoštevati je tudi, da obrtnik redno plača svoje pomožne osebe, mora redno zanj izvrševati najrazličnejše socialne obveznosti, sam pa teh obveznosti — plačila za storjeno delo ne more kratkoma eksekutivnim potom izterjati, kakor se to dogaja za plačila socialnih obveznosti delojemalcev.

Stojimo na stališču, ko se nam nalagajo nove obveznosti in dolžnosti, da moramo imeti tudi pravico, to je, da se naš obrtniški stan vsestransko zaščiti in predvsem s tem, da more priti obrtnik brez posebnih oziroma sploh brez stroškov do plačila svojih izdelkov ali pa, da more izročiti v izterjanje taka plačila tudi davčni oblasti in socialnim zavodom za izpolnitev državljanov in socialnih obveznosti. Končno pa bi bil že skrajni čas izvesti v socialne zavode, kjer je obrtnik tudi v veliki meri udeležen s plačilom prispevkov svobodne volitve, da naj tudi tu pride do izraza volja izvoljenih predstavnikov gospodarstva, ne pa samo imenovancev!

Obrtniki moramo biti stalno budno na straži za svoje pravice in se le čudimo, kaj so storile topogledno naše obrtniške ustanove, da ne izgleda plačilo prispevkov za to zavarovanje ugodnejše, kakor je. Morda pa bo to zopet krepek opomin, ko se nam je naložilo novih socialnih dajatev za naše pomožne osebe, da je skrajni čas tudi rešiti vprašanje lastne obrtniške zaščite in pa končno veljavno rešitev in oživetje prepotrebnih zavarovanj obrtništva za starost, onemoglost in smrt.

Matica hrvatskih obrtnikov

Združene zagrebške vodilne obrtniške organizacije in ustanove, Savez hrvatskih obrtnikov in Obrtniška zbornica so se odločili zgraditi impozantno zgradbo v osrčju Zagreba na Ilici, v kateri bodo imele prostora vse zagrebške obrtniške organizacije, kakor obrtniška Zbornica, Savez hrvatskih obrtnikov, Zanatska banka kraljevine Jugoslavije itd. itd.

Na Ilici so omenjene ustanove kupile enonadstropno staro stavbo št. 49., katero že podirajo, na njeno mesto pa bo postavljena reprezentativna osmero-nadstropna palača „Matica hrvatskih obrtnika“.

V stavbi so predvideni poslovni in ostali prostori za že omenjene ustanove in organizacije, poleg tega pa bo v novi pa-

	Mezdni razred										
	I.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
	dinarjev										
Znaša mezda na dan	do 8.—	do 11'60	nad 11'60 do 14.—	nad 14.— do 16'80	nad 16'80 do 20.—	nad 20.— do 24.—	nad 24.— do 28'80	nad 28'80 do 34.—	nad 34.— do 40.—	nad 40.— do 48.—	nad 48.—
oziroma na mesec	200.—	do 290.—	nad 290.— do 350.—	nad 350.— do 420.—	nad 420.— do 500.—	nad 500.— do 600.—	nad 600.— do 720.—	nad 720.— do 850.—	nad 850.— do 1000.—	nad 1000.— do 1200.—	nad 1200.—
Znaša zavarov. mezda na dan	6.—	9'60	11'60	14.—	16'80	20.—	24.—	28'80	34.—	40.—	48.—
oziroma na mesec	150.—	240.—	290.—	350.—	420.—	500.—	600.—	720.—	850.—	1000.—	1200.—
Mesečni prispevek za 25 delovnih dni pa znaša	4'50	V. 7'20	8'70	10'50	12'60	15.—	18.—	21'60	25'50	30.—	36.—
Od tega plača delodajalec	4.50	3'60	4'85	5'25	6'30	7'50	9.—	10.80	12'75	15.—	18.—

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

lači tudi velika razstavna dvorana za stalne razstave obrtniških izdelkov, dalje velika dvorana za predavanja, skupščine in druge potrebe, štiri predavalnice za strokovne in splošne izobraževalne svrhe, obrtniška strokovna knjižnica, čitalnice in slično. V višjih nadstropjih bodo stanovanja vsa najkomfortnejše moderno opremljena.

Poleg omenjenih prostorov pa bo v palači tudi restavracija in gotovo število sob za obrtništvo, ki prihaja v Zagreb po poslih.

Iz prednjega razvidimo, da so se zedinile vodilne hrvatske obrtniške organizacije na srečno misel zgraditi reprezentativno zgradbo v kateri bodo imele streho številne obrtniške organizacije in ustanove, vse skupaj, da bo neposreden stik kratkim potom mogoč. Dejansko sta se zedinila za gradnjo kot lastnika Savez hrvatskih obrtnikov in Obrtniška zbornica, katera se je odločila del svojih nepremičnin prodati v to svrhu.

Tovarišem v Zagrebu moremo na srečni zamisli samo čestitati, saj se dobro zavedamo kolikega pomena je streha za vse obrtniške organizacije skupaj in smo prepričani, da bo zgradba po načrtu, kakor

je zamišljena tudi kmalu stala v ponos samozavestnemu hrvatskemu obrtništvu in okras Zagreba ne glede na razne zapreke, ki jih ima vodstvo gradnje pri gradbenih oblasteh.

Iz prednjega se moremo tudi mi v Ljubljani prepričati kolikega pomena je združiti v eni skupni stavbi vse obrtniške organizacije s čemer se v mnogočem olajša delo, mnogo hitreje posluje organizacija v celoti, obrtništvo pa more hitro najti najrazličnejše svoje organizacije, medtem ko jih imamo danes raztresene po vseh krajih in koncih po Ljubljani. Prav bi bilo, da se že na tolikokrat započete akcije o gradnji skupnega Obrtniškega doma v Ljubljani prične resno misliti in vstvari vse predpogoje za zgraditev, kajti osnovni pogoji so zato gotovo podani pri tako številnih obrtniških organizacijah in ustanovah, kakor jih imamo v Ljubljani. Primeru Beograda z impozantnim „Zanatskim domom“ sledi zdaj Zagreb z „Matico hrvatskih obrtnikov“ vrsta je sedaj na nas Slovencih, da zgradimo „Obrtniški dom“ v katerem mora biti prostor za vse organizacije in ustanove v dobro nas samih in našega stanu.

Svetovna razstava v Parizu

Poleg mnogih udeležencev iz naše države so se udeležile že ogleda tudi številne delegacije srbskih in hrvatskih obrtnikov, slednji pa v zelo velikem številu. Deloma so udeleženci sami nosili stroške za to poučno ekskurzijo, deloma pa obrtniške organizacije, tudi obrtniška Zbornica v Zagrebu je poslala posebno delegacijo obrtnikov, ki so si ogledali razstavo in prisostvovali kongresu mednarodnega obrtniškega instituta v Parizu.

Iz poročil posnemamo, da so priredili hrvatski obrtniki pod vodstvom Obrtniške Zbornice v Zagrebu oziroma njenega zavoda za pospeševanje obrti s sodelovanjem Obrtniških Zbornic v Sarajevu, Splitu in Osijeku posebno samostojno razstavo v Parizu, katere se je udeležilo veliko število obrtniških obratov s svojimi izdelki. Razstava teh obrtniških izdelkov ni bila v paviljonu kraljevine Jugoslavije, temveč v posebnem mednarodnem obrtniškem paviljonu. To razstavo hrvatskih obrtnikov je posetilo zelo mnogo udeležencev, pa tudi najvišji državni predstavniki Francije, kakor tudi naš minister trgovine in industrije g. dr. Vrbanič, ki so se pohvalno izrekli o razstavljenih predmetih. Zavod za pospeševanje obrta pri Obrtni Zbornici v Zagrebu pa je prejel že obvestila, da vlada velik interes za te izdelke ter je prejel tudi že nekaj naročil.

Na že omenjenem kongresu mednarodnega Instituta za obrt so prisostvovali samo hrvatski obrtniki in jih je zelo dirnilo, ko ni bilo zastopanih niti predstavnikov srbskih, niti slovenskih obrtnikov, čeprav so bile uradne Organizacije o tem točno obveščene. Naloge tega instituta so vsestranske ter orisane v 9 točkah.

Iz poročil torej sklepamo, da bi bilo prav, če bi se tudi poleg srbske obrti predstavila na svetovni razstavi v Parizu tudi naša slovenska obrt z nekaterimi svojimi specijelnimi izdelki in če bi prisostvovali naši uradni predstavniki obrti iz naše banovine na Kongresu, kot že zgoraj omenjeno.

Prepričani smo, da bi bilo oboje potrebno in to potrebo so jasno občutili Savez hrvatskih obrtnikov in Hrvatske obrtniške Zbornice na čelu z Zagrebško obrtno Zbornico, vsled česar se ne moremo mi Slovenci čuditi, ako dosežajo v drugih pokrajinah naše države obrtniki vsestransko večje uspehe, kakor pa pri nas. Zopet

dokaz za to je udeležba na razstavi v Parizu in sodelovanje v mednarodnem Institutu za obrt, kjer so bili pogrešani Slovenci, menda zopet zato, ker nam slovenskim obrtnikom s področja ljubljanske Zbornice za TOI režejo kruh drugi, trenutni zakupniki obrtniških pravic pa nimajo smisla za težnje slovenskega obrtnika. Vse to nam zopet dovolj jasno dokazuje, da nismo samostojni, kakor izvoljeni — imenovani svetniki Zbornice za TOI v Ljubljani v obrtnem odseku trdijo, ampak se ta samostojnost da razumeti morda samo za določen krog, široka obrtniška jav-

nost pa ne vidi nikjer uspehov, kakor se jih je na dolgo in široko napovedovalo. Čas je, da moremo zahtevati od Obrtnega odseka ZTOI v Ljubljani stvarnih dejstev, saj ga nikdo ne ovira pri delu in večina tega ima poleg vsega še vso podporo politične moči za seboj, zato zahtevamo zaščito in spoštovanja najprimitivnejših pravic obrtnika ter dela poklicnih ustanov za našo zaščito in napredek.

Srbski patrijarh Varnava je umrl

Svoječasno smo z veseljem zabeležili v našem listu vest, da je poglavar srbske pravoslavne cerkve patrijarh Varnava z zasedanja svetega Sinoda pokazal tudi s spomenico na posebno težke razmere obrtništva. Sv. Sinod je po zasedanju izdal poročilo, da je ugotovil težak položaj obrtniškega stanu, ki se nahaja v neenaki borbi za obstanek proti tujim inozemskim podjetjem pri nas. Naglašeno je bilo, da srbska pravoslavna cerkev gleda na to vprašanje s čisto moralnega stališča in da prihaja do zaključka srbska pravoslavna cerkev ter smatra za svojo obvezo dvigniti svoj glas v zaščito našega obrtništva, da se ga malo podpre in obdrži.

Pokojni ni samo storil prednje, temveč je tudi dejansko prihajal med obrtništvo in na njegove slave Udruženj, kjer je vedno s svojimi govori vlival poguma in optimizma obrtništvu. Zato je vprav razumljivo, da je smrt velikega pokojnika težko prizadela srbski del našega naroda, posebno pa obrtništvo, ki je izgubilo s tem svojega velikega zaščitnika.

Tudi mi se spominjamo velikega pokojnika, ker je s svojim odločnim nastopom svoječasno nastopil za vse obrtništvo brez razlike vere in narodne pripadnosti v naši državi ter bomo njegov spomin in dela ohranili nepozabno.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.
Podružnica Ljubljana
 Gajeva ulica 6.
Centrala Beograd
 Delniška glavnica Din 75.000.000
 Udeležba države Din 30.000.000
Glavna podružnica ZAGREB
Podružnica Sarajevo

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Privilegirane Agrarne banke.

Sprejema na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve. Upravlja imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Brzjavni naslov: „Zanatska“ Ljubljana
 Telefon štev. 20-30
 Račun Poštne hran. štev. 14003

Znižanje prometnega davka na moko in njene izdelke. Z ozirom na poročilo pod gornjim naslovom v prejšnji številki smo se informirali, da gre glavna zasluga za izdejsvo vanje te ugodnosti, ki so jo dosegli pekovski obrtniki Centralnemu Uredu pekarskih organizacij v Zagrebu, kjer so včlanjene tudi vse slovenske prisilne pekovske organizacije ter so njihovi predstavniki pri tej akciji sodelovali. Da je ta akcija uspela je bilo treba dolge borbe, izdejsvovalo pa se je navedeno le zato, ker so peki združeni v zaščito svojih interesov iz vse države. Pri navedeni akciji žal ni sodelovala ljubljanska Zbornica za TOI, čeprav se sedaj gg. sklicujejo, da so tudi oni delali vloge — seveda brez vednosti in znanja ali sodelovanja pekovskih združenj. Glavna osebna zasluga gre neumornemu tajniku Ureda g. M. Bašiču iz Zagreba. Pripomniti pa je še to, da so pekovski mojstri navedeno akcijo vodili pod okriljem Ureda na svoje stroške, čeprav imamo zato poklicane ustanove in prisilne organizacije, da bi to izvedle. Dokaz je zopet na dlani, da le prostovoljna inicijativa doseže uspehe.

Industrijalci so ustanovili v Beogradu svojo zadrugo. Pred kratkim je bila ustanovljena v Beogradu zadruga industrijalcev, katere naloga je po namenih vsestranska za zaščito industrijalcev, tako bodo skupno nabavljali surovine, stroje, skrbeli za ugodnost tržišč itd. itd. Tudi za obrtnike posnemanja vredna zamisel, saj se more v bodočnosti računati le v zadrugarstvu na uspeh.

Stari poklicni politiki ne bodo imeli več pravice kandidirati v Bolgariji. Kakor izvemo se v Bolgariji pripravljajo nove volitve in se bo ponovno uvedlo parlamentarno življenje. Toda po osnutkih novega volilnega reda ne bo mogel kandidirati več noben dosedanj volilni politik, predvsem ne šefi bivših strank. Tudi posnemanja vredno.

JESENSKI LIPSKI SEJEM 1937

od 29. avgusta

do 2. septembra

60 % popusta na nemških železnica, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:

Zvanični biro lajpciškog sajma
Beograd, Knez Mihajlova 33/I.

in častni zastopniki:

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana
Tyrševa 33. — Telefon 27-62 in

JOS. BEZJAK, Maribor, Gospo-
ska ulica 25. — Telefon 20-97.

Razstava obrtniških izdelkov itd.

Pred nekaj leti za časa najtežjih časov gospodarske depresije se je pričelo tudi obrtništvo gibati v tem pravcu, da je samo stopilo na plan za zaščito svojih gospodarskih interesov, deloma pred invazijo manjvrednih tujezemskih industrijskih izdelkov, deloma pa tudi za to, da pod devizo „kupi domače blago“ zainteresira najširši krog kupujočega občinstva za obrtniške izdelke.

Zato se ni bilo čuditi, ko smo v Sloveniji pred leti poleg vsakoletnih ljubljanskih velesejmov imeli priliko videti in si ogledati več razstavljenih predmetov, izdelkov obrtništva — izdelano ročnim potom in prave mojstrovine na obrtniških razstavah, ki so jih prirejale prostovoljne obrtniške organizacije, največ društvo Jugoslovanskih obrtnikov. Namen smo označili, pomen in pa želja prirediteljev je dosledno bila prikazati občinstvu le obrtniške izdelke, ker se je obrtništvo dobro zavedalo nadmoči in drugih stanov, ki so čisto poedinim obrtniškim strokam in panogam pretili z uničitvijo. V borbi za samoohranbo so poedine panoge obrti morale biti gigantski boj, največ zato, ker je obrtnik delal ročno pa so njegovo delo izpodrinili stroji, da se je kvaliteta umaknila kvantiteti, kar vse je imelo za posledico vedno več odjemalcev strojnimi izdelki in vedno manj odjemalcev in povpraševanja za ročno kvalitativno delo. Na prvem mestu so oblačila in obutvena stroka, katerim več ali manj slede ostale. Poedinci in celote, ki so si stavile za nalogo izvesti propagando za obrtniške izdelke potom razstav so se dobro zavedali, da je potrebno razstaviti obrtniške izdelke ročno izdelane in tudi dokazati prednost takega izdelka pred strojnimi izdelki, kakor tudi socialno in ekonomsko plat s katero se mora obrtniški stan boriti, pred nadmočjo kapitala.

Moremo trditi, da je bil tozadevni uspeh na takih temeljih zasnovanih razstav za obrtniške razstavljavalce ugoden, čeprav so poedinci in celota doprinesli mnoge žrtve in vložili i truda i materialnih sredstev za dosego ciljev po rabi domačih obrtniških izdelkov. Mnoge razstave so tozadevno postale že tradicionalne, mnoge pa tudi odveč, tako, da zaznamujemo letos le tri razstave.

Letos je obrtniška razstava v St. Vidu nad Ljubljano, kjer razstavljajo največ obrtniške izdelke in za katero se more reči ter trditi, da je res obrtniška, ker je značaj v pravem smislu ohranjen. Je to že 4. obrtniška razstava po vrstnem redu, vsa leta doslej je razstavo prirejala podružnica DJO v St. Vidu, letošnje leto pa največ radi spremenjenih političnih prilik posebno društvo slovenskih obrtnikov.

V Celju prireja letos razstavo posebna v ta namen ustanovljena zadruga „Celjska razstava“. Razlika med razstavo, ki jo je priredila leta 1935, v Celju podružnica DJO in letošnje je velika, saj se niti ne opazi obrtniških izdelkov, ki se v glavnem predstavljajo s par izdelki mizarskih mojstrov in nekaj nepomembnimi strokami, vse drugo pa je le industrija, največ pa iz trgovine. Človek ima občutek, da je prišel v lepo aranžirano pasajo trgovin. Značaj razstave gotovo ni tako močan, kakor oni v letu 1935, in je le škoda, da se ne oстане v glavnem pri razstavljanju obrtniških izdelkov, saj teh ni mogoče razstavljati po velikih lepih izložbah, ampak le od časa do časa na razstavah in tega letos na celjski razstavi pogrešamo, — krasno urejenih izložb trgovin pa moremo vedno videti in to naj si prireditelji za v bodoče zapomnijo, kajti brez pritegnitve obrti je taka razstava pomanjkljiva.

V okviru „Mariborskega tedna“ razstavljajo tudi obrtniki svoje izdelke, kjer pa ne pridejo do veljave, ker se izgubi vse to med drugim. Čudimo se le, da se ne more pritegniti na razstave krojačev in krojačic in čevljarke obrti, kar je naj-

Obrtniki, ki prevzemajo hranilne knjižice

za delo, naj se glede prodaje istih obračajo na mojo pisarno, ki jih vnovči po dnevnem tečaju takoj v gotovini. **Alojzij Planinšek**, Beethovnova ul. 14/I. Telefon 35-10

bolj pristno in obrtniško in za katere stroke bi bilo treba več smisla pri prirediteljih za pritegnitev, nasprotno pa tudi pri strokah samih za udeležbo.

Občutek imamo pri gledanju na razstavljene predmete letošnjih razstav, da prevladuje tuj vpliv, obrtništvo pa je dodeljena le podrejena vloga. Potrebne so nam obrtniške razstave samo obrtniških izdelkov in zato moramo zainteresirati najširši krog odjemalcev, razstave pa naj prirejajo prostovoljne obrtniške organizacije, ki se tudi najbolj zavedajo svojega neodrejenega kroga udejstvovanja in delovanja.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Mihelčič Ivan, Ljubljana
Borštnikov trg št. 1. Tel. 27-04

Izvršujemo vse nove napeljave, preureditve, dograditve in popravila instalacij za luč, moč, signale, radio itd. Vse formalnosti, prijave in naprava načrtov za stranke za priklop na omrežje krajevnih elektrarn izvršimo brez doplačil. Popravljamo vse električne aparate, motorje, likalnike itd. Dobavljamo za instalacije in popravila prvovrstni material, kakor tudi svetila in žarnice. Pojasnila v strokovnih zadevah brezplačno. Cene zmerno. Postrežba točna in solidna. Zahtevajte reference.

URADNI ODLOKI IN SPOROČILA

Odredba o imenovanju članov izpitne komisije za elektroinstalaterje.

Ker je funkcijska doba predsednika in članov izpitne komisije za elektroinstalaterje potekla, je kraljevska banska uprava na osnovi § 54. ob. zak. in čl. 2. min. uredbe z dne 10. oktobra 1932. „Sl. list“ št. 72/11 iz 1933, in po zaslišanju Zbornice za TOI v Ljubljani

odredila:

- 1.) da se za predsednika te izpitne komisije postavi g. ing. Štolfa Josip, tehnični svetnik pri kr. banski upravi v Ljubljani;
- 2.) da se postavijo za člane izpitne komisije g. ing. Ditrich Anton, banov, tehnični svetnik, obenem kot predsednikov namestnik, ing. Štrajnar Franc, banov, tehnični pristav, ing. Turnšek Viktor, profesor tehnične srednje šole, ing. Pehani Ernest, poslovodja Električne zadruge Šiška, Perčinčič Franc in Mihelčič Ivan, elektrotehnična podjetnika v Ljubljani.

Ob priliki kongresa gasilcev, ki se vrši meseca avgusta t. l. v Zagrebu namerava gasilska Zveza prirediti tudi razstavo vseh gasilskih priprav in aparatov kakor tudi vseh drugih sredstev, ki služijo v pomoč ob požarih ali drugih elementarnih neizgadah. Razstava bo deloma zgodovinska, kjer naj se pokažejo udeležencem kongresa gasilske priprave od najbolj primitivnih do najbolj modernih, obenem pa bo nudila razstava tudi domačim podjetjem možnost, da pokažejo svoje izdelke. Vse natančnejše podatke o razstavi je zahtevati pri naslovu: „Vatrogasni savez kraljevine Jugoslavije“, Beograd, Kralja Ferdinanda cesta 21-II.

Dobave in licitacije

Dne 16. avgusta se vrši v pisarni referenta inženjerije dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo vojaškega objekta v Mariboru, dne 17. avgusta za popravilo objekta v Slov. Bistrici in dne 26. avgusta za popravilo objekta v Mariboru.

Vrše se ofertalne licitacije za dobavo mesa za vojaške potrebe za čas od 1. oktobra do 31. marca, in sicer dne 20. avgusta v garnizijah Celju in Škofji Loki, dne 23. avgusta v Ljubljani in Slov. Bistrici, dne 25. avgusta v Dolnji Lendavi, Mariboru in Bohinjski Beli ter dne 27. avgusta v Ptuj, Novem mestu in Moštrani.

Dne 2. septembra se vrši pri Upravi barutane v Kamniku licitacija za dobavo raznih strojev in inštalacij.

Dne 11. septembra se vrši pri Upravi policije v Ljubljani licitacija za nabavo uniform za drž. policijsko stražo v Ljubljani.

Dne 24. avgusta se vrši pri Direkciji šum v Ljubljani licitacija za prodajo smrekovega in jelovega tehnično porabnega lesa, izdelanega na področju šumske uprave Bled.

MIZARJI!

Za avtomatske biljarde vse potrebščine avtomate, kroglice, kije, gume, sukno, obročke dobite pri

ERLICH JOSIPU, Sombor
Dunavska banovina — proizvod bilj. pribora.

Sprejem učencev v drž. obrtno šolo za pletarstvo v Ptuj.

Ta šola ima značaj nepopolne srednje šole z nižjim tečajnim izpitom. Naloga iste je, dajati učencem obojega spola poleg obče vzgoje, teoretično in praktično strokovno izobrazbo v pletarstvu in vrbogovstvu in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pomaga po dovršeni učni dobi tudi do zaslužka, ako bi ne mogli izvrševati pletarstva na svojih domovih.

Na zavodu se poučuje razen praktičnega pouka v pletarstvu tudi teoretske predmete, kakor učni jezik, računstvo, kalkulacije, knjigovodstvo, strokovno risanje itd. Vse šolske potrebščine prejema učenci na zavodu brezplačno. Učna doba traja tri šolska leta. Šolsko leto prične 1. septembra. V I. razred se sprejemajo učenci obojega spola, ki so dovršili vsaj dva razreda srednje ali meščanske šole ali šest razredov osnovne šole in so stari najmanj 12 let. Prijave, kolkovane s kolekom 10 Din, je vpsolati vključno do 3. septembra t. l. Vsebovati morajo krstni list, zadnje šolsko spričevalo, izjavo starišev (varuha), s katero se zavezujejo, da bodo vzdrževali učenca za časa učne dobe in plačali vse stroške, ki bi nastali vsled neopravičenega predčasnega izstopa, potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov roditeljev.

Vsak prijavljenec prejme pismeno rešitev o sprejemu. Pridnim, podpore potrebnim učencem, se bode po možnosti preskrbelo podpore za vzdrževanje.

Za podrobnejša pojasnila se je obrniti na upraviteljstvo šole.

† Rudolf Zaloker, industrijec. V četrtek dne 12. avgusta se je smrtno ponesrečil pri avtomobilski vožnji g. Rudolf Zaloker, ugleden industrijec, lastnik tvornice kvasa v Ljubljani. Pokojni je bil duša slovenskega motociklističnega sporta in se je za časa nesreče vprav vračal s tozadevne poti, ker je pripravljaj zadnje podrobnosti za napovedane motociklistične dirke MK Ilirije na Ljubelj. V času prvih početkov našega pokreta se je g. Rudolf Zaloker udeleževal vneto dela pri pokretu DJO ter stal s svojo radodarnostjo moralno in materialno ob strani.

Prerano preminulega uglednega gospodarstvenika in javnega delavca ter našega nepozabnega prijatelja bomo ohranili v trajnem hvaležnem spominu. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

Vsem obrtnikom se priporoča na novo ustanovljena trgovina z železnino

Avg. Stražišar

Vošniakova ul. 4

(bivši poslovodja tvrdke B. Žilič.)

IZ UPRAVE.

Kdor še ni nakazal zapadle naročnine, naj to takoj stori. Račun poštne hranilnice je št. 12.986 ter zato takoj poiščite položnico in nakažite naročnino. Naročnike iz mesta Ljubljane opozarjamo, da pobira naročnino pooblaščen in kasant ter prosimo, da istemu plačate naročnino proti potrdilu!

Ne odlašajte z materijelnimi obveznostmi, saj je naročnina minimalna 30 Din letno, zato jo lahko vsak zmoro, samo če se zaveda pomena izhajanja in potrebe, neodvisnega obrtniškega glasila.

IZ UREDNIŠTVA.

Glede na prejeta sporočila o delovanju raznih obrtniških organizacij in poslovanju ustanov ter delu posameznih funkcionarjev sporočamo, da moremo objaviti samo konkretno sporočene in utemeljene stvari. Radi objavimo vesti o delu in kritike dela organizacij, ustanov in posameznikov, saj se zavedamo, da je dobronamerna kritika potrebna in tudi najboljša sredstvo za dosego uspehov. Sporočajte nam tozadevno vedno konkretno saj sporočila iz obrtniškega pokreta in o nepravilnem delu posameznih obrtniških funkcionarjev radi objavljamo. — Upoštevajte in točno sporočajte!

Tiskali J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.